

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบทรรศนะของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนในระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบทรรศนะของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนในระดับประถมศึกษา เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา
3. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนตามทรรศนะของ
  - 3.1 ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา
  - 3.2 ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
  - 3.3 ครูผู้สอนในระดับประถมศึกษา

สมมุติฐานของการวิจัย

1. ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน มีทรรศนะเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาแตกต่างกัน
2. ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน มีทรรศนะเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาแตกต่างกัน
3. ทรรศนะของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความแตกต่างกัน
4. ทรรศนะของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความแตกต่างกัน
5. ทรรศนะของครูผู้สอนเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและตัวอย่างประชากร

ประชากรในการวิจัยประกอบไปด้วย ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนในระดับประถมศึกษาซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ใน 3 จังหวัดตอนใต้ของเขตการศึกษา 5 ได้แก่ จังหวัดราชบุรี เพชรบุรีและประจวบคีรีขันธ์ การสุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มแบบหลายชั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) ดังนี้

1.1 สุ่มตัวอย่างกลุ่มโรงเรียนในเขตของ 3 จังหวัดที่เป็นประชากรในการวิจัยโดยวิธีการสุ่มแบบแยกประเภท (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ 6 กลุ่ม ขนาดกลาง 19 กลุ่มและขนาดเล็ก 2 กลุ่ม รวม 27 กลุ่มโรงเรียน คิดเป็นจำนวนครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนได้ 135 คน ผู้บริหารโรงเรียน 207 คน และครูผู้สอน 2,368 คน นำจำนวนครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนและผู้บริหารโรงเรียนจำนวนดังกล่าวมาเป็นตัวอย่างประชากรในการวิจัย

1.2 สุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นครูผู้สอนจำนวน 2,368 คน ออกมาร้อยละ 10 ของจำนวนครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มโรงเรียน โดยการสุ่มที่ละกลุ่มโรงเรียนด้วยวิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้ตัวอย่างประชากรที่เป็นครูผู้สอน 237 คน รวมเป็นตัวอย่างประชากรที่สุ่มได้ทั้งสิ้น 579 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับสภาพที่ปฏิบัติจริงและความคาดหวังในบทบาทของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา โดยแบบสอบถามได้แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับทฤษฎีในการปฏิบัติงานจริงของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา โดยแบ่งงานออกเป็น 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านสาริต การสอน ด้านการประชุมอบรมสัมมนา ด้านการร่วมมือและประสานงาน ด้านการวัดผล และประเมินผลการศึกษา และด้านการนิเทศการศึกษา

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคาดหวังในบทบาทของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ในการปฏิบัติงานทั้ง 6 ด้าน เช่น เกี่ยวกับการแบ่งงานในตอนที่ 2

ตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ได้หาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยวิธีการ
สอบซ้ำ (Test-retest) ได้ค่าความเที่ยงของเครื่องมือเป็น 0.85

3. การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามไปยังศึกษานิเทศก์อำเภอต่างๆ ในอำเภอที่มีตัวอย่าง
ประชากรในการวิจัย โดยขอความร่วมมือให้ช่วยแจกจ่ายและเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ตัวอย่าง
ประชากรได้ตอบแล้วให้เป็นหมวดหมู่ แล้วส่งแบบสอบถามเหล่านั้นกลับคืนให้ผู้วิจัย หรือส่งไป
ยังหน่วยศึกษานิเทศก์ประจำจังหวัดนั้นๆ จากนั้นผู้วิจัยได้ติดตามเก็บแบบสอบถามที่ได้ตอบแล้ว
จากศึกษานิเทศก์ประจำจังหวัดอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งแบบสอบถามที่เก็บคืนได้นี้เป็นแบบสอบถามที่ครบ
ถ้วนสมบูรณ์ทั้งสิ้น 522 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.15 ของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมมาได้เฉพาะแบบสอบถามที่ครบถ้วนสมบูรณ์
มาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่ามัธยิม เลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 เปรียบเทียบทัศนคติของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน
และครูผู้สอนต่อบทบาทในการปฏิบัติงานจริงของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา และ
เปรียบเทียบความคาดหวังในบทบาทของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนคติของ
ตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่มนั้น โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way
Analysis of Variance) ซึ่งเมื่อพบว่าค่าคะแนนของตัวอย่างประชากรมีความแตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญ จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในค่าใดหรือในข้อใด ก็จะทำ
การทดสอบค่าเฉลี่ย ในค่าใดหรือในข้อใดเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของนิวแมน คูลส์ (Newman
Kouls' method)

4.3 เปรียบเทียบความคาดหวังในบทบาทกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของครูวิชาการ
กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนคติของ

4.3.1 ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน

4.3.2 ผู้บริหารโรงเรียน

4.3.3 ครูผู้สอน

โดยการทดสอบค่าที (t-test) แยกออกตามทัศนคติของตัวอย่างประชากรแต่ละกลุ่ม

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตัวอย่างประชากรที่ตอบแบบสอบถามเป็นชายมากกว่าหญิง โดยเป็นชายร้อยละ 60.30 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 26-30 ปี รับราชการมาไม่เกิน 10 ปี วุฒิต่างการศึกษา ส่วนใหญ่คือ ระดับปริญญาตรี รองลงไปคือวุฒิป.ม. ป.กศ.สูง และ อ.กศ. เป็นต้น

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาการจริงของตนเองโดยส่วนรวมแตกต่างจากผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยที่ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนมีความคิดเห็น认为自己ได้ปฏิบัติงานวิชาการจริงมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็น และเมื่อได้วิเคราะห์ความคิดเห็นของตัวอย่างประชากร จำแนกออกเป็นรายค่านได้พบความแตกต่างดังนี้

2.1 งานค่านหลักสูตร ไม่พบความแตกต่างของความคิดเห็นของตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่ม เกี่ยวกับการปฏิบัติงานจริงในค่านนี้ของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน

2.2 งานค่านสาธิตการสอน ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนและผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นได้ว่า ได้มีการปฏิบัติงานค่านนี้มากกว่าที่ครูผู้สอนมีความคิดเห็น โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

2.3 งานค่านการประชุมอบรมสัมมนา ไม่พบความแตกต่างของความคิดเห็นของตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่ม เกี่ยวกับการปฏิบัติงานจริงในค่านนี้ของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน

2.4 งานค่านการร่วมมือประสานงาน ครูผู้สอนมีความคิดเห็นได้ว่า ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนได้ปฏิบัติงานค่านนี้มากกว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็น โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 แต่ครูผู้สอนกับครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน และครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนกับผู้บริหารโรงเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานจริงค่านนี้ของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

2.5 งานค่านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนมีความคิดเห็นได้ว่า ตนเองได้ปฏิบัติงานค่านนี้มากกว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็น โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2.6 งานค่านการนิเทศการศึกษา ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนก็ยังคงมีความคิดเห็นว่าตนเองได้ปฏิบัติงานค่านนั้นมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็น โดยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แต่ไม่พบความแตกต่างของความคิดเห็นระหว่างครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนกับครูผู้สอน และครูผู้สอนกับผู้บริหารโรงเรียน

สรุปได้ว่า ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนมีความคิดเห็นว่าตนเองได้ปฏิบัติงานวิชาการจริงมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็น ยกเว้นงานค่านการร่วมมือประสานงาน ที่ครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่าครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนได้ปฏิบัติงานค่านนั้นมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็น ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลนี้สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยในข้อที่ 1 ที่ได้ตั้งไว้

3. การเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาตามทรรศนะของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่มมีความคาดหวังในบทบาทของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ทั้งในส่วนรวมและเมื่อจำแนกงานออกเป็นรายค่าน ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลนี้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยในข้อที่ 2 ที่ได้ตั้งไว้

4. การเปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา

4.1 การเปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาตามทรรศนะของตัวครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนเอง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนมีทรรศนะว่าบทบาทที่ปฏิบัติจริงของตนอยู่ในเกณฑ์น้อยและมีความคาดหวังที่จะมีบทบาทในการปฏิบัติงานให้สูงขึ้นจนอยู่ในเกณฑ์มาก โดยที่มีความคาดหวังในบทบาทสูงกว่าบทบาทที่ปฏิบัติจริงและมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ในทุกค่านและทุกข้อที่ใดที่กำหนดไว้ในแบบสอบถาม อันสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยในข้อที่ 3 ที่ได้ตั้งไว้

4.2 การเปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาตามทรรศนะของผู้บริหารโรงเรียน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีทรรศนะว่าบทบาทที่ปฏิบัติจริงของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์น้อยและมีความคาดหวังที่จะให้มีบทบาทในการปฏิบัติงานสูงขึ้นจนอยู่ในเกณฑ์มาก โดยที่ผู้บริหารโรงเรียนมีความคาดหวังในบทบาทของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนสูงกว่าบทบาทที่ปฏิบัติจริงและมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ในทุกค่านและทุกข้อที่ใดที่กำหนดไว้ในแบบสอบถาม

อันสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยในข้อที่ 4 ที่ได้ตั้งไว้

4.3 การเปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาตามทรรศนะของครูผู้สอน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ครูผู้สอนมีทรรศนะว่า บทบาทที่ปฏิบัติจริงของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์น้อยและมีความคาดหวังที่จะให้มีบทบาทในการปฏิบัติงานสูงขึ้นจนอยู่ในเกณฑ์มาก โดยที่ครูผู้สอนมีความคาดหวังในบทบาทของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนสูงกว่าบทบาทที่ปฏิบัติจริงและมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ในทุกด้านและทุกข้อที่ได้กำหนดไว้ในแบบสอบถาม อันสอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยในข้อที่ 5 ที่ได้ตั้งไว้

5. ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา

5.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่อื่นๆ

ข้อเสนอแนะที่พบจากการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ตัวอย่างประชากรมีความเห็นว่าการที่ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนจะปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพได้นั้น ตัวครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการประสานงานภายในกลุ่ม ทั้งครูผู้สอนและครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ควรเพิ่มบทบาทด้านการให้ความรู้แก่ครูและการให้บริการเกี่ยวกับการสอนให้แก่ครูมากขึ้น ในขณะที่ผู้บริหารมีความเห็นว่า ควรจะให้ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนอยู่ปฏิบัติงานประจำที่กลุ่มโรงเรียนและมีส่วนในการบริหารงานของกลุ่มโรงเรียนด้วย

5.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานด้านหลักสูตร

ตัวอย่างประชากรมีความเห็นว่า ปัญหาใหญ่ของการปฏิบัติงานด้านหลักสูตรคือ ตัวครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนเองยังคงมีความรู้ด้านหลักสูตรน้อยและปัญหาอีกประการหนึ่งคือ ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนไม่มีเวลาจะปฏิบัติงานด้านนี้ เนื่องจากต้องทำหน้าที่เป็นผู้สอนประจำชั้น ส่วนด้านเกี่ยวกับงบประมาณ มีผู้ให้ความเห็นเป็นจำนวนน้อยที่สุดว่า งบประมาณเป็นปัญหาในการปฏิบัติงาน

5.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการจัดการสอน

ตัวอย่างประชากรมีความเห็นว่า ปัญหาที่สำคัญที่สุดคือการที่ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนไม่มีเวลาที่จะปฏิบัติงานด้านนี้ รองลงไปเป็นเรื่องเกี่ยวกับตัวครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนเองที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเองว่าจะสามารถปฏิบัติงานด้านนี้ได้ ส่วนด้านเกี่ยวกับงบประมาณ มีผู้ให้ความเห็นเป็นจำนวนน้อยที่สุดว่างบประมาณเป็นปัญหาในการปฏิบัติงาน

5.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการประชุมอบรมสัมมนา
ตัวอย่างประชากรมีความเห็นว่า ปัญหาสำคัญคือครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนไม่มี
เวลาที่จะปฏิบัติงานด้านนี้ รองลงไปคือปัญหาการขาดงบประมาณ ซึ่งปัญหาในข้อหลังนี้มีอัตรา
ส่วนจำนวนผู้ให้ข้อคิดเห็นว่าเป็นปัญหาเพียง 1 ใน 2 ของปัญหาแรก และปัญหาที่มีอัตราส่วน
ของผู้ให้ข้อคิดเห็นจำนวนใกล้เคียงกับปัญหาการขาดงบประมาณคือ ครูผู้สอนยังไม่ยอมรับความ
รู้ความสามารถของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน

5.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการร่วมมือประสานงาน
ตัวอย่างประชากรมีความเห็นว่า ปัญหาสำคัญที่สุดคือ การขาดความร่วมมือ
และการยอมรับจากผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนในกลุ่มโรงเรียน รองลงไปคือปัญหาที่ตัว
ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนไม่มีเวลาที่จะปฏิบัติงานด้านนี้

5.6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานด้านการวัดผลและประเมินผล
การศึกษา

ตัวอย่างประชากรมีความเห็นว่า ปัญหาสำคัญของการปฏิบัติงานด้านนี้อยู่ที่
ตัวครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนยังขาดความรู้ในด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา รองลงไป
เป็นปัญหาเกี่ยวกับการที่ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนไม่มีเวลาที่จะปฏิบัติงานและปัญหาการขาด
เครื่องมือวัดผลที่เป็นมาตรฐาน สำหรับปัญหาเกี่ยวกับค่างบประมาณ มีผู้เห็นว่า เป็นปัญหา
ต่อการปฏิบัติงานในอัตราส่วนร้อยละที่ไม่สูงนัก

5.7 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานด้านนิเทศการศึกษา

ตัวอย่างประชากรมีความเห็นว่า ปัญหาสำคัญที่สุดคือการที่ครูวิชาการกลุ่ม
โรงเรียนไม่มีเวลาที่จะปฏิบัติงานด้านนี้ รองลงไปคือปัญหาที่ครูยังไม่เชื่อถือศรัทธาในตัวครู
วิชาการกลุ่มโรงเรียน ส่วนปัญหาค่างบประมาณ มีผู้ให้ข้อคิดเห็นว่าเป็นปัญหาต่อการปฏิบัติ
งานในอัตราส่วนร้อยละที่น้อยที่สุด

5.8 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานอื่นๆ ของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน
ประถมศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ตัวอย่างประชากรได้ให้ข้อเสนอแนะว่า หาก
จะให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น จะต้องมีการเพิ่มความรู้ให้แก่ครูให้มากขึ้น ให้
ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนมีเวลาในการปฏิบัติงานวิชาการให้แก่กลุ่มโรงเรียนให้มากขึ้นและให้
มีบทบาทในการปฏิบัติงานวิชาการในกลุ่มโรงเรียนให้สูงขึ้น

จากข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นนี้พบว่า ปัญหาสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน

ของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน โดยสรุปแล้วจะมีอยู่ 2 ประการ คือ

1. ปัญหาเกี่ยวกับความรู้ความสามารถของตัวครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน ซึ่งตัวอย่างประชากรมีความเห็นว่า ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานด้านวิชาการ อันเป็นผลให้ครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียน ยังไม่ยอมรับบทบาทในการปฏิบัติงานของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน

2. ปัญหาเกี่ยวกับการที่ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนไม่มีเวลาที่จะปฏิบัติงานวิชาการภายในกลุ่มโรงเรียน เนื่องจากต้องปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้สอนประจำชั้นอยู่แล้ว

สำหรับปัญหาคำถามการขาดงบประมาณ ตัวอย่างประชากรมีความเห็นว่าไม่ใช่ปัญหาที่สำคัญในการปฏิบัติงานของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

1. สถานภาพทั่วไปของตัวอย่างประชากร

จำนวนตัวอย่างประชากรส่วนใหญ่เป็นชายมากกว่าหญิง ทั้งนี้เนื่องจากจำนวนผู้บริหารโรงเรียนมีอัตราส่วนที่เป็นชายอยู่สูงถึงร้อยละ 91.94 และครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนเองก็เป็นชายอยู่ถึงร้อยละ 55.90 ดังนั้นถึงแม้อัตราส่วนของครูผู้สอนจะมีหญิงมากกว่าชาย คือมีหญิงอยู่ร้อยละ 63.64 ก็ตาม เมื่อรวมตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่มแล้ว ก็ยังคงมีอัตราส่วนของชายมากกว่าหญิง การที่อัตราส่วนของผู้บริหารโรงเรียนเป็นชายมากกว่าหญิงนั้น น่าจะเป็นเพราะคติของไทยยังยึดถือว่าชายมีบทบาทในการเป็นผู้นำได้ดีกว่าหญิง อีกประการหนึ่งโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนที่อยู่ในชนบทห่างไกล ผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนดังกล่าวมีความจำเป็นที่จะต้องมีบทบาทอยู่หลายด้านทั้งการติดต่อกับประสานงาน การร่วมกิจกรรมกับชุมชน ซึ่งความคล่องตัวในการปฏิบัติงานดังกล่าวชายน่าจะดีกว่าหญิง ดังนั้นระบบการแต่งตั้งผู้บริหารโรงเรียนจึงยังคงให้ความสำคัญแก่ชายมากกว่าหญิง

วัยของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่จะอยู่ในวัยหนุ่มสาวมีช่วงอายุระหว่าง 26-30 ปี นับว่าเป็นวัยที่กำลังกระตือรือร้นในการทำงาน วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่จะเป็นวุฒิปริญญาตรี ทั้งนี้เนื่องจากการขยายตัวทางด้านการศึกษาทั้งระบบมหาวิทยาลัยเปิดและสถาบันฝึกหัดครูต่างๆ ที่ได้เปิดรับนักศึกษาทั้งในเวลาและนอกเวลามากขึ้น ทำให้ครูมีโอกาสได้แสวงหาความรู้และเพิ่มเติมคุณวุฒิของตนเองให้สูงขึ้นได้มาก

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานจริงของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา

พบว่า ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนมีความเห็นว่าตนเองได้ปฏิบัติงานจริงมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็น และเมื่อจำแนกการเปรียบเทียบความคิดเห็นออกเป็นรายค้านพบว่า ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนมีความคิดเห็นเห็นว่าตนเองได้ปฏิบัติงานจริงค้ำานการวัดผลและประเมินผลการศึกษามากกว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็น ค้ำานการสาริการสอนครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนและผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนได้ปฏิบัติงานจริงในค้ำานนี้มากกว่าครูผู้สอนมีความคิดเห็น แต่ในงานค้ำานความร่วมมือประสานงานครูผู้สอนกลับมีความคิดเห็นเห็นว่า ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนได้ปฏิบัติงานค้ำานนี้มากกว่าความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน ส่วนงานค้ำานการนิเทศการศึกษา ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนได้ปฏิบัติงานจริงในค้ำานนี้มากกว่าความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งผลการวิจัยนี้คล้ายคลึงกับงานของสเปียร์ ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติงานจริงของศึกษานิเทศก์พบว่า ศึกษานิเทศก์มีความเห็นว่าตนเองได้ปฏิบัติงานวิชาการจริงมากกว่าครูและผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็น งานของชำนาญ เงินทอง (2522 : 141-142) และชัชวาลย์ อ่ำมาศย์ณี (2522 : 263-264) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่าได้มีการปฏิบัติงานวิชาการจริงในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมาก แต่ตัวอย่างประชากรอื่นๆ ในการวิจัย เช่น นักวิชาการ ผู้ปกครองและครูกลับมีความเห็นว่าได้มีการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับน้อย

ผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า ในช่วงเวลาที่ผ่านมาครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนยังไม่พึงพอใจต่อการปฏิบัติงานวิชาการของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน ซึ่งสาเหตุที่ก่อให้เกิดความคิดเห็นดังกล่าว อาจเนื่องจากการที่ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนยังไม่ได้ปฏิบัติงานอย่างกว้างขวางครอบคลุมและตรงกับความต้องการของครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนอย่างแท้จริง ทั้งนี้เนื่องจากตัวครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนเองมีปัญหาเกี่ยวกับเวลาที่จะใช้ในการปฏิบัติงานและขาดความรู้ที่จะปฏิบัติงานวิชาการได้อย่างคล่องตัว ซึ่งปัญหาจากการไม่มีเวลาของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนนี้ ทำให้เป็นการยากที่ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนจะติดต่อกับครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนได้โดยตรง อันจะมีผลต่อการประสมผลสำเร็จในการทำงานของคน (สำลี ทองธวัช 2526 : 58) ทั้งนี้เพราะครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนจะมีทัศนคติที่ดีต่อครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนและยอมรับในบทบาทของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนมากขึ้น หากได้มีโอกาสพบปะกับครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนกับทั้งได้มีโอกาสทำงานร่วมกันให้บ่อยครั้งขึ้น (Russell 1969 : 78) สำหรับปัญหาความรู้ความสามารถของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนนั้น ครูผู้สอน

ผู้บริหารโรงเรียนและคณาธิการกลุ่มโรงเรียน ก็มีจุดและประสบการณ์ในการสอนไม่แตกต่างกันมากนัก แม้ว่าทางสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติจะเฝ้าทำการอบรมเพื่อเสริมความรู้ให้แก่คณาธิการกลุ่มโรงเรียนก่อนที่จะเข้าปฏิบัติหน้าที่นี้. แต่การฝึกอบรมดังกล่าวก็ใช้เวลาน้อยเกินไป (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2526, ก. : อักสำเนา) มีผลให้คณาธิการกลุ่มโรงเรียนมีความรู้ในการปฏิบัติงานวิชาการไม่สูงเพียงพอ ทำให้ครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนขาดศรัทธาในคณาธิการกลุ่มโรงเรียนสำหรับคณาธิการกลุ่มโรงเรียนที่มีความคิดเห็นว่าตนเองได้ปฏิบัติงานจริงมากกว่าความคิดเห็นของครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียน สาเหตุเป็นผลมาจากการปฏิบัติงานของคณาธิการกลุ่มโรงเรียนในหลายงานมิได้เป็นงานที่เกิดจากความริเริ่มของคณาธิการกลุ่มโรงเรียนเองแต่เป็นงานที่ได้รับแนวทางและวิธีการปฏิบัติจากหน่วยงานที่เหนือกว่าระดับกลุ่มโรงเรียน เช่น งานค่านการประชุมอบรมสัมมนา คณาธิการกลุ่มโรงเรียนจะมีความคิดเห็นว่าตนเองเป็นผู้ปฏิบัติงาน แต่ครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนกลับมีความคิดเห็นว่า เป็นงานที่คณาธิการกลุ่มโรงเรียนมิได้เป็นผู้ปฏิบัติงานนี้เองโดยตรง

3. การเปรียบเทียบความคาดหวังในบทบาทของคณาธิการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา

ตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่มมีความคาดหวังในบทบาทของคณาธิการกลุ่มโรงเรียนไม่แตกต่างกัน คือมีความคาดหวังที่จะให้คณาธิการกลุ่มโรงเรียนมีบทบาทในการปฏิบัติงานวิชาการภายในกลุ่มโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น อันสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ชูชาติ ทรัพย์มาก (2521 : 108) สุกสว่าง พลานันท์กุลธร (2525 : 206-207) และสำราญ ชนวนวัน (2524 : 150) ที่พบว่าบุคลากรทางการศึกษามีความคาดหวังที่จะให้ผู้นี้เทศก์เพิ่มบทบาทในค่านวิชาการและปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพและทั่วถึงมากยิ่งขึ้น

ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนยังคงมีความต้องการที่จะได้รับความช่วยเหลือค่านวิชาการจากคณาธิการกลุ่มโรงเรียนอยู่ผู้มาก ทั้งนี้เนื่องจากครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในค่านหลักสูตร ปัญหาขาดการร่วมมือประสานงานภายในกลุ่มโรงเรียนและปัญหาค่านความสามารถในการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียน (กรมวิชาการ 2524 : 8-13) จึงมีความคาดหวังที่จะได้รับความช่วยเหลือจากคณาธิการกลุ่มโรงเรียนอยู่มาก ในขณะที่คณาธิการกลุ่มโรงเรียนเองยังไม่แน่ใจในความรู้ความสามารถและบทบาทในการทำงานของตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2526, ก. : อักสำเนา) ทั้งนี้เนื่องมาจากระบบและโครงสร้างของการ

บริหารงานวิชาการภายในกลุ่มโรงเรียนคือ ในระบบการบริหารงานการประถมศึกษาซึ่งประกอบด้วยระดับชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ) ระดับจังหวัด (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด) ระดับอำเภอ (สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ) ล้วนแต่มีการแบ่งสายงานออกเป็นค้ำบริหารและค้ำวิชาการอยู่ทุกระดับ โดยที่ในแต่ละระดับจะมีศึกษานิเทศก์ทำหน้าที่ปฏิบัติงานและรับผิดชอบงานค้ำวิชาการอยู่ แต่ในระดับกลุ่มโรงเรียนซึ่งถือว่าเป็นหน่วยหนึ่งในระบบการบริหารการประถมศึกษา และเป็นหน่วยงานที่สำคัญที่สุด เนื่องจากเป็นหน่วยปฏิบัติอย่างแท้จริง กลับไม่มีสายงานวิชาการและผู้รับผิดชอบงานค้ำวิชาการโดยตรง การจัดตั้งครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนขึ้นมานั้นว่าเป็นความพยายามที่จะให้มีความร่วมมือและรับผิดชอบในการบริหารงานวิชาการภายในกลุ่มโรงเรียน แต่ก็ดูเหมือนว่าการจัดตั้งครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนยังไม่สามารถที่จะก่อให้เกิดผลสำเร็จได้ตามเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ สาเหตุสำคัญอยู่ที่การขาดการกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนและการเสริมสร้างความรู้ความสามารถให้แก่ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนเพื่อจะปฏิบัติหน้าที่ของตนให้มีประสิทธิภาพได้

4. การเปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงและบทบาทที่คาดหวังของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา

ตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่ม มีความเห็นว่า การปฏิบัติจริงของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในเกณฑ์น้อยและมีความคาดหวังอย่างสอดคล้องกันที่จะให้มีการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้นจนอยู่ในเกณฑ์มาก ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานของชูชาติ ทรัพย์มาก (2524 : 109) และอำนาจพร วงษ์ถนอม (2522 : 101-103) ที่พบว่า การปฏิบัติจริงเกี่ยวกับงานวิชาการ ของครูใหญ่และผู้บริหารงานวิชาการในกลุ่มโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์น้อยและตัวอย่างประชากร ในการวิจัยมีความคาดหวังที่จะให้มีการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้นให้อยู่ในเกณฑ์มาก

ผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า การปฏิบัติงานที่ผ่านมาของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนยังคงมีบทบาทอยู่น้อยในการที่จะช่วยเหลืองานวิชาการภายในกลุ่มโรงเรียน เพราะตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่ม มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนได้มีบทบาทในการปฏิบัติงานจริงอยู่ในระดับน้อยและยังคงไม่สามารถสร้างศรัทธาให้แก่ครูและผู้บริหารโรงเรียนได้ ผลงานที่ผ่านมายังไม่ดีเกินพอที่จะเป็นตัวอย่างให้กับโรงเรียนอื่นๆ ได้ถึงความมุ่งหมายของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ หนังสือที่ ศธ. 1401/28770 ลงวันที่ 11 สิงหาคม 2526) การปฏิบัติ

งานจริงของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่ผ่านมาจึงยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร ในขณะที่ครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนยังคงมีความคาดหวังที่จะให้ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนยังคงมีความคาดหวังที่จะให้ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนช่วยเหลืองานวิชาการภายในกลุ่มโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์มาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารในกลุ่มโรงเรียนมิได้มีความรอบรู้เรื่องการใช้หลักสูตรในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ดีเพียงพอ (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพะเยา หนังสือนิติ ๑๔๔๐/๓๐๑๗ ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๒๖) และถึงแม้ว่าปัจจุบันจะได้มีการขยายขอบเขตการนิเทศการศึกษาออกไปจนมีศึกษานิเทศก์ระดับอำเภอ แต่ศึกษานิเทศก์อำเภอก็ยังมิอัตรากำลังน้อยและได้ปฏิบัติงานวิชาการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาค่อนข้างน้อย (ปรีชา คัมภีร์ปกกรณ์ ๒๕๒๕ : ๒๖๖) และนอกจากนี้ศึกษานิเทศก์อำเภอยังจะต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ไปในการทำงานธุรการที่ได้รับมอบหมายตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ ทำให้การนิเทศการเรียนการสอนหย่อนคุณภาพและไม่ทั่วถึง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ๒๕๒๖, ง. : ๗๐) จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องหาทางช่วยเหลือครูผู้สอน แต่ตัวผู้บริหารโรงเรียนเองก็มีปัญหาเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจหลักสูตรและความถนัดในการสอนเฉพาะวิชาในหลักสูตรอยู่น้อย กังวลที่ไถ่กล่าวมาแล้ว จึงควรจะเป็นหน้าที่ของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนที่จะให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติงานด้านนี้ อันจะก่อให้เกิดผลดีแก่คุณภาพด้านวิชาการในกลุ่มโรงเรียนได้ ทั้งนี้เพราะการนิเทศการศึกษาที่จัดกระทำโดยบุคคลผู้ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนเป็นประจำ เป็นหัวใจสำคัญที่จะช่วยปรับปรุงการเรียนการสอนในโรงเรียนให้มีคุณภาพสูงขึ้นอย่างรวดเร็วและถูกต้องตรงกับปัญหาของโรงเรียน เนื่องจากบุคลากรผู้ทำการนิเทศการศึกษา เป็นผู้ปฏิบัติงานประจำอยู่ในโรงเรียนอยู่แล้ว ย่อมมีความใกล้ชิดกับครูและนักเรียนมากกว่า สามารถมองปัญหาได้อย่างถูกต้องชัดเจนมากกว่า (วินัย ทะสติกัย ๒๕๒๒ : ๔๗-๔๘) ดังนั้น เพื่อให้เป็นการตอบสนองต่อความต้องการของครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนอย่างตรงกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นและเพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานวิชาการภายในกลุ่มโรงเรียน หน่วยงานต้นสังกัดจึงน่าที่จะได้มีการพิจารณาส่งเสริมและขยายบทบาททางด้านวิชาการของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนให้กว้างขวางมากขึ้นอีก

๕. ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา

จากข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนได้พบปัญหาใหญ่ ๆ อยู่ ๒ ประการ ที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน คือ

5.1 ปัญหาเกี่ยวกับเวลาในการปฏิบัติงาน ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนต้องปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้สอนประจำชั้น ในขณะที่เดียวกันต้องทำหน้าที่ช่วยเหลืองานวิชาการในกลุ่มโรงเรียนควบคู่กันไปด้วย ทำให้ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนมีเวลาในการปฏิบัติงานน้อย ซึ่งหากครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนมุ่งเน้นไปที่งานการสอนประจำของตนเป็นหลัก งานการช่วยเหลือกลุ่มโรงเรียนเกี่ยวกับงานวิชาการก็ย่อมจะลดน้อยลง ในทางตรงกันข้าม หากครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนมุ่งเน้นไปที่งานของกลุ่มโรงเรียนเป็นหลัก ก็ย่อมเป็นที่แน่นอนว่างานการสอนประจำของตนก็จะลดหย่อนลง ทั้งนี้เนื่องจากครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนจะต้องปฏิบัติหน้าที่ 2 หน้าที่ในเวลาเดียวกัน ปัญหาที่เกิดขึ้นนี้ทำให้ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนไม่มีเวลาเพียงพอที่จะทำงานทั้ง 2 งานนั้นให้ได้ดี ทางแก้ไขในเรื่องนี้ จึงน่าที่จะได้มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนให้ชัดเจนขึ้น เพื่อจะได้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะการที่ยังไม่มีการกำหนดบทบาทอย่างใดอย่างหนึ่งให้แน่ชัดลงไป จะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งตัวครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนเองเกิดความสับสนในบทบาทของตนเอง ทำให้การสนับสนุนงานวิชาการในกลุ่มโรงเรียนไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร ซึ่งเรื่องนี้ทางสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเองก็ได้ตระหนักถึงปัญหานี้ เพราะได้มีการสรุปถึงปัญหานี้ไว้ในการสรุปผลประเมินโครงการฝึกอบรมครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2526, ก. : อิศำเนา)

5.2 ปัญหาเกี่ยวกับความรู้ความสามารถ ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนโดยปกติก็เป็นครูผู้สอนประจำชั้น เช่นเดียวกับครูทั่วไป จุดและประสบการณ์ก็ไม่แตกต่างกัน ถึงแม้ว่าก่อนที่จะเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน จะได้รับการอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานมาแล้ว แต่ช่วงเวลาที่ใช้อบรมก็สั้นเกินไป ทำให้ยังไม่มีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะปฏิบัติงานได้ดีและสามารถสร้างศรัทธาให้แก่ครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนได้ ประกอบกับยังไม่มีกำหนดบทบาทหน้าที่ของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนให้ชัดเจน ทำให้ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนมีปัญหามากขึ้นและการปฏิบัติงานยังคงมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอ อีกประการหนึ่งคือระบบการพิจารณาคัดเลือกบุคคลเข้าปฏิบัติหน้าที่ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนได้มีการดำเนินการกันอย่างเร่งรีบ ทำให้อาจได้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถน้อย จึงน่าที่จะได้มีการพิจารณาปรับปรุงแนวทางการคัดเลือกบุคคลเสียใหม่ให้ได้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง

นอกจากนี้จากการสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลในชุดก่อน ยังได้พบปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับระบบการบริหารงานวิชาการในกลุ่มโรงเรียน ที่ยังขาดงานฝ่ายวิชาการและตัวบุคคลที่รับผิดชอบงานด้านนี้อย่างแท้จริง อันไม่สอดคล้องกับระบบการ

บริหารงานของหน่วยงานระดับชาติ ระดับจังหวัดและระดับอำเภอ ทำให้บุคลากรที่ปฏิบัติ
งานวิชาการอยู่ในกลุ่มโรงเรียนเกิดความสับสนในบทบาทของตนเอง

สำหรับปัญหาคำถามการขาดงบประมาณ เป็นปัญหาหนึ่งที่น่าจะนำมาพิจารณา
ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ตัวอย่างประชากรเห็นว่าปัญหาคำถามงบประมาณไม่ใช่ปัญหาสำคัญในการ
ปฏิบัติงานของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน ซึ่งขัดแย้งกับผลการวิจัยของ กวี รัชชชน (2521
: 66) สำเร็จ ชูรัชย์ (2519 : 83) และวัฒนา สุวรรณไทรย์ (2524 : 112)
ที่พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการที่สำคัญคือการขาดงบประมาณ ซึ่งสาเหตุที่ปัญหาการขาด
งบประมาณลดน้อยลง เป็นที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้เปลี่ยน
แปลงระบบการจัดสรรงบประมาณใหม่ โดยเน้นการจัดสรรงบประมาณให้ตกถึงโรงเรียนและ
กลุ่มโรงเรียนเองโดยตรงในระดับที่ค่อนข้างสูง ดังเช่น ในปีงบประมาณ 2527 ได้จัดสรร
งบประมาณค่าใช้สอยให้แก่โรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนเป็นเงิน 123,457,070 บาท ค่า
วัสดุโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนเป็นเงิน 223,002,970 บาท รวมเป็นเงินถึง 346,460,040
บาท (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2526, ข. : 27-30) นอ
จากนี้ยังมีงบประมาณในโครงการจัดซื้อสื่อการเรียนให้กับโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนอีกเป็น
จำนวนเงินถึง 152,775,000 บาท (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
2526, ก. : 12) ซึ่งงบประมาณจำนวนมากเหล่านี้ ได้ตกถึงโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน
โดยตรง ทำให้ปัญหาคำถามการขาดแคลนงบประมาณลดน้อยลงไป

ข้อเสนอแนะผู้เกี่ยวข้อง

ผลจากการวิจัยชี้ให้เห็นว่า การปฏิบัติงานวิชาการของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน
ที่ผ่านมายังไม่มีประสิทธิภาพดีพอ ครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียนยังคงมีความต้องการที่จะให้
ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนช่วยเหลืองานวิชาการภายในกลุ่มโรงเรียนอยู่อีกค่อนข้างมาก ดังนั้น
หน่วยงานที่รับผิดชอบจึงควรพิจารณาปรับปรุงบทบาทหน้าที่ของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนให้ชัดเจน
แน่นอนและกว้างขวางมากขึ้น ดังนี้

1. กำหนดบทบาทของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนให้ชัดเจนและกว้างขวางขึ้น ใน
การปฏิบัติงานวิชาการภายในกลุ่มโรงเรียน โดยออกระเบียบหรือแนวทางการปฏิบัติเสียใหม่
ให้สอดคล้องกับความต้องการของครูผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียน

2. ปรับปรุงระบบการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนให้มีรูปแบบการปฏิบัติงานวิชาการที่
แน่นอนและสอดคล้องกับหน่วยงานระดับที่สูงกว่ากลุ่มโรงเรียน และให้ถือว่าครูวิชาการกลุ่ม

โรงเรียนเป็นคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนด้วย เพื่อจะได้มีส่วนในการบริหารงานวิชาการ ภายในกลุ่มโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ผู้บริหารโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนควรจะให้ความร่วมมือและยอมรับในบทบาทของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนให้มากขึ้น กับทั้งควรจะได้มีประชาสัมพันธ์ชี้แจงให้ครูผู้สอนตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน ในอันที่จะช่วยเหลือปรับปรุงงานวิชาการ ภายในกลุ่มโรงเรียนให้ดีขึ้น

4. จัดการปรับปรุงระบบการคัดเลือกตัวครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ดียิ่งขึ้นกว่าเดิม เพื่อให้ได้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถและมีความเสียสละในการปฏิบัติงาน เพื่อส่วนรวมอย่างแท้จริง

5. จัดการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ด้านวิชาการและเทคนิคในการปฏิบัติงานวิชาการ ให้แก่ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนเป็นประจำ รวมทั้งควรมีระบบการนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนอีกด้วย

6. จัดชั่วโมงการสอนของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนให้น้อยลง โดยอาจให้ทำการสอนเพียงสัปดาห์ละ 15 ชั่วโมงเป็นอย่างสูง ส่วนเวลาที่เหลือเป็นเวลาสำหรับการปฏิบัติงานให้กับกลุ่มโรงเรียน ซึ่งข้อเสนอแนะนี้มีทางเป็นไปได้มาก เนื่องจากปัจจุบันสัดส่วนจำนวนครูต่อจำนวนนักเรียนยังคงอยู่ในเกณฑ์ต่ำ คือสัดส่วนของระดับประเทศเป็น 1 : 19.32 และยิ่งเมื่อพิจารณาถึงสัดส่วนจำนวนครูต่อจำนวนนักเรียนของ 3 จังหวัดที่เป็นพื้นที่ในการวิจัยครั้งนี้ด้วยแล้วพบว่า มีอัตราส่วนต่ำกว่าอัตราส่วนของประเทศเสียอีก คือ จังหวัดเพชรบุรีมีอัตราส่วนจำนวนครูต่อนักเรียน เท่ากับ 1 : 16.80 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 1 : 17.40 และจังหวัดราชบุรี 1 : 18.80 ตามลำดับ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2526, ค. : 2-4, 42-44) ดังนั้นหากได้มีการจัดอัตราค่าจ้างที่เหมาะสม ก็จะทำให้ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนมีเวลาเพียงพอที่จะทำการช่วยเหลืองานวิชาการ ภายในกลุ่มโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

7. เสริมแรงและให้กำลังใจแก่ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน โดยถือว่า เป็นผู้ปฏิบัติงานพิเศษมากกว่าครูผู้สอนธรรมดา และจัดหางบประมาณสนับสนุนงานของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนในการนิเทศติดตามผล เช่นเดียวกับที่ให้แก่ประธานกลุ่มโรงเรียน ศึกษานิเทศก์อำเภอและศึกษานิเทศก์จังหวัด

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้การศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนเป็นไปอย่างกว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้น จึงควรจะได้มีการศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

1. ศึกษาบทบาทของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนในเขตการ ศึกษาอื่นๆ เพื่อเป็นการเปรียบเทียบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีปัญหาเรื่องคุณภาพการศึกษาของนักเรียนอยู่มาก
2. ศึกษาความต้องการ ของครู เกี่ยวกับความช่วยเหลือจากครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนเฉพาะด้าน เช่น ด้านบริการสื่อการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา เป็นต้น
3. ศึกษารูปแบบการปฏิบัติงานของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสิทธิภาพ
4. ศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน ในด้านที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารงานบุคคล การมีมนุษยสัมพันธ์ เป็นต้น
5. ศึกษาถึงความพึงพอใจต่อบทบาทในการปฏิบัติงานของครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน
6. ศึกษาถึงระดับการยอมรับในตัวครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนตามทฤษฎีของ ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย